

УДОСКОНАЛЕННЯ ПОРЯДКУ РОБОТИ ПОСАДОВИХ ОСІБ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ РОЗВІДКИ ПІД ЧАС ПЛАНУВАННЯ РОЗВІДКИ

У статті наведені рекомендації щодо удосконалення порядку роботи посадових осіб органів управління розвідки у групування військ у ході її планування з урахуванням визначення пріоритетів розвідувальних і розвідувально-бойових завдань. Запропонований порядок роботи посадових осіб органів управління розвідки при її плануванні дає змогу враховувати основні фактори, що суттєво впливають на ефективність виконання розвідувальних та розвідувально-бойових завдань в інтересах виконання завдань військ, а також узгоджувати вимоги замовника і можливості виконавця щодо першочерговості за часом і важливістю виконання таких завдань.

Ключові слова: порядок роботи посадових осіб, орган управління розвідкою, пріоритезація

Вступ

Проведений аналіз порядку роботи посадових осіб органів управління розвідки (ОУР) у антитерористичній операції та операції об'єднаних сил свідчить, що ОУР планують застосування органів розвідки в умовах динамічності змін оперативної обстановки та мобільності об'єктів розвідки в угрупованнях військ (сил) противника. Особливістю порядку роботи посадових осіб органу управління розвідкою у ході планування і виконання розвідувальних і розвідувально-бойових завдань (Рз та РБз) є те, що вони, плануються і виконуються відносно об'єктів, які ще не викриті, а їх місцеположення (координати) тільки прогноуються з достатньо високою імовірністю їх знаходження у певних районах або на позиціях, рубежах. В таких умовах особливого значення при плануванні розвідки набуває необхідність уточнення порядку роботи посадових осіб органу управління розвідкою з порядком зосередження зусиль розвідки та урахуванням першочерговості завдань розвідки за часом і важливістю викриття об'єктів противника, тобто пріоритетності об'єктів розвідки. Крім того, викриття об'єктів противника з позицій, у районах, на напрямках, що пов'язані із завданнями військ, планується з урахуванням обмеженої кількості і типів органів розвідки для виконання Рз та РБз. Тому виникає необхідність удосконалення порядку роботи посадових осіб органу управління розвідкою у ході планування розвідки з урахуванням пріоритетності Рз та РБз, змісту завдань військ.

Постановка проблеми. Аналіз порядку роботи посадових осіб органу управління розвідкою у ході планування і виконання Рз та РБз органами розвідки в ході бойових дій на сході України

виявив низку протиріч у порядку роботи посадових осіб органів управління розвідки (ПРПООУР). У ПРПООУР, який застосовується в ОУР сьогодні, процедури оцінювання ефективності функціонування системи розвідки при її плануванні не враховують пріоритетність Рз та РБз, тобто вимоги замовника та можливості

виконавця щодо першочерговості за часом і важливістю виконання таких завдань. Тому виникла необхідність удосконалити ПРПООУР при плануванні розвідки з урахуванням пріоритетності Рз та РБз відповідно до завдань військ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. За останні роки з'явилося достатньо матеріалів в наукових працях з питань визначення пріоритетів завдань елементів систем у різних сферах діяльності. Однак найбільш наближеними до теми статті є [1,2]. У них обґрунтований загальний підхід до оцінювання ефективності функціонування систем розвідки з урахуванням ПРПООУР, в цілому [1], а також визначення пріоритетів завдань елементів систем у різних сферах діяльності [2], що стало підставою для обґрунтування процедур визначення пріоритетів Рз та РБз, зокрема. Ці підходи використані для удосконалення ПРПООУР.

Метою статті є викладення структури удосконаленого ПРПООУР.

Виклад основного матеріалу дослідження

Одним з основних питань організації розвідки в інтересах виконання завдань військ є її планування [1].

Планування розвідки здійснюється відповідно до встановленого порядку роботи посадових осіб органів управління розвідки. ПРПООУР

угруповання військ при плануванні розвідки засновано на досягнутих наукових результатах, які базуються на положеннях, що викладені у [1,2].

В основу удосконаленого ПРПООУР покладені процедури оцінювання ефективності

функціонування системи розвідки і визначення пріоритетів Рз та РБз. Структура ПРПООУР з урахуванням визначення пріоритетності виконання Рз та РБз представлена на рис. 1.

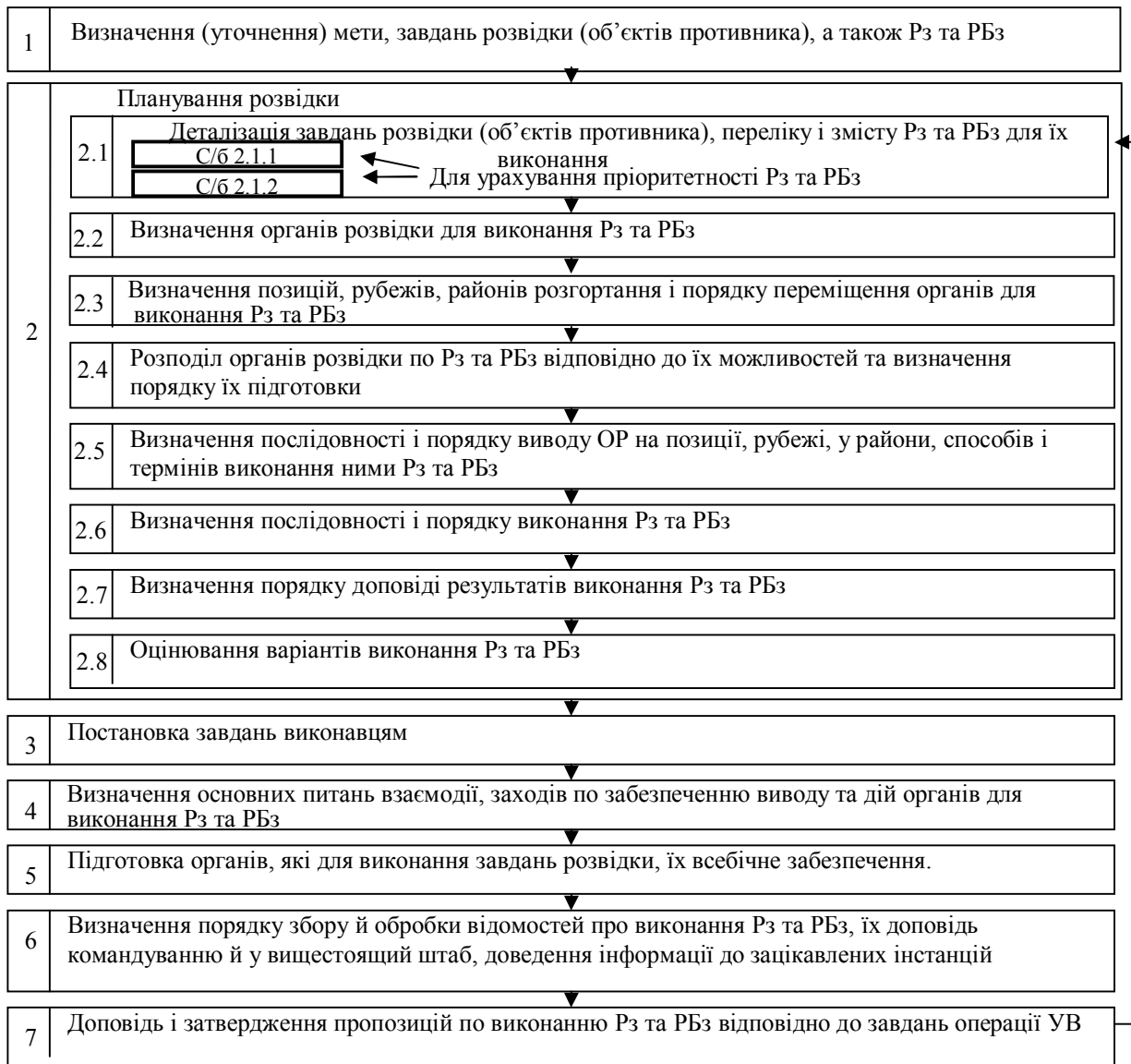

Рис.1 Удосконалений порядок роботи посадових осіб органів управління розвідки під час планування розвідки в операції

Відмінність удосконаленого ПРПООУР від існуючого полягає у тому, що до його складу включені процедури визначення пріоритетів Рз та РБз, а також їх урахування при оцінюванні ефективності функціонування системи розвідки. Удосконалений ПРПООУР при плануванні розвідки дає змогу уникнути неузгодженості у потребах командування і можливостях розвідки у виконанні Рз та РБз, що підтверджує практичну значимість отриманих результатів, а також дає змогу реалізувати всі переваги завчасного аналізу можливих варіантів дій противника і відповідних їм варіантів виконання Рз та РБз та забезпечити реалізацію методу ситуаційного управління

призначеними для їх виконання органами під час підготовки та в ході виконання завдань.

Кожному завданню військ відповідають визначені (прогнозовані) дії противника, також певні зміни у складі органів розвідки, які залучаються до виконання Рз та РБз, тому блоки ПРПООУР, охоплені зворотнім зв'язком, тобто знаходяться в циклі. Отже процедури блоку 2, які виконуються при плануванні Рз та РБз в інтересах кожного завдання військ, враховують результати виконання процедур і оцінювання попереднього блоку.

У запропонованому ПРПООУР упорядковано основні питання, які вирішуються при підготовці

та обґрунтуванні пропозицій щодо виконання Рз та РБз в військах з урахуванням процедур їх пріоритизації у разі неузгодженості суджень замовника і можливості виконавця щодо першочерговості за часом і важливістю їх виконання

Блок 1 включає процедури визначення (уточнення) мети, завдань розвідки (об'єктів противника), а також Рз та РБз. Процедури блоку 1 визначаються функціональними обов'язками командирів (командувачів) і посадових осіб ОУР та графіками робіт кожного штабу.

Блок 2 включає процедури планування розвідки відповідно до завдань військ. Вони об'єднані у субблоки з таким розрахунком, щоб конкретизувати роботу посадових осіб ОУР при підготовці пропозицій щодо виконання Рз та РБз. У процедури субблоку 2.1 удосконаленого ПРПООУР для можливості урахування пріоритетності Рз та РБз включені процедури субблоку 2.1.1 – формування вихідних даних для визначення пріоритетів Рз та РБз, а також прийоми і процедури субблоку 2.1.2 – визначення пріоритетів Рз та РБз за критерієм найбільшої їх узгодженості між замовником і виконавцем. Це дає змогу, у разі необхідності, визначити пріоритети Рз та РБз та в подальшому враховувати їх при розподілі органів розвідки для виконання Рз та РБз відносно критичних об'єктів противника.

Процедури блоків 3-7 не мають відмінностей від процедур, які визначають обов'язки

командирів і посадових осіб ОУР в тому числі начальника розвідки з урахуванням графіків роботи штабів, можливих їх варіантів. Порядок роботи посадових осіб органів управління розвідки угруповань військ при плануванні розвідки дає змогу здійснити не тільки поетапне планування Рз та РБз із врахуванням можливих їх варіантів, але й проведення розрахунків на ПЕОМ. Результати розрахунків можуть включатися у якості додатку до текстової оперативної частини плану розвідки у військах. Розрахунки виконуються посадовими особами ОУР, в тому числі начальником розвідки, та графіками роботи штабів. Їх порядок роботи при плануванні розвідки дає змогу здійснити поетапне планування Рз та РБз із врахуванням інформаційно-розрахункової задачі. В основу інформаційно-розрахункової задачі покладені логіко-математичні залежності, які викладені у [1, 2]. Під час дослідження доведено, що такі залежності доцільно використовувати і для оцінювання ефективності функціонування СР у військах з урахуванням ПРПООУР. Результати розрахунків можуть включатися у якості додатку до текстової оперативної частини плану розвідки у військах. На рис. 2, 3 наведені приклади оперативно-тактичної обстановки, які під час дослідження визнані найбільш складними з точки зору організації і ведення розвідки при виконанні оперативно-тактичного завдання відбиття наступу сухопутних угруповань противника.

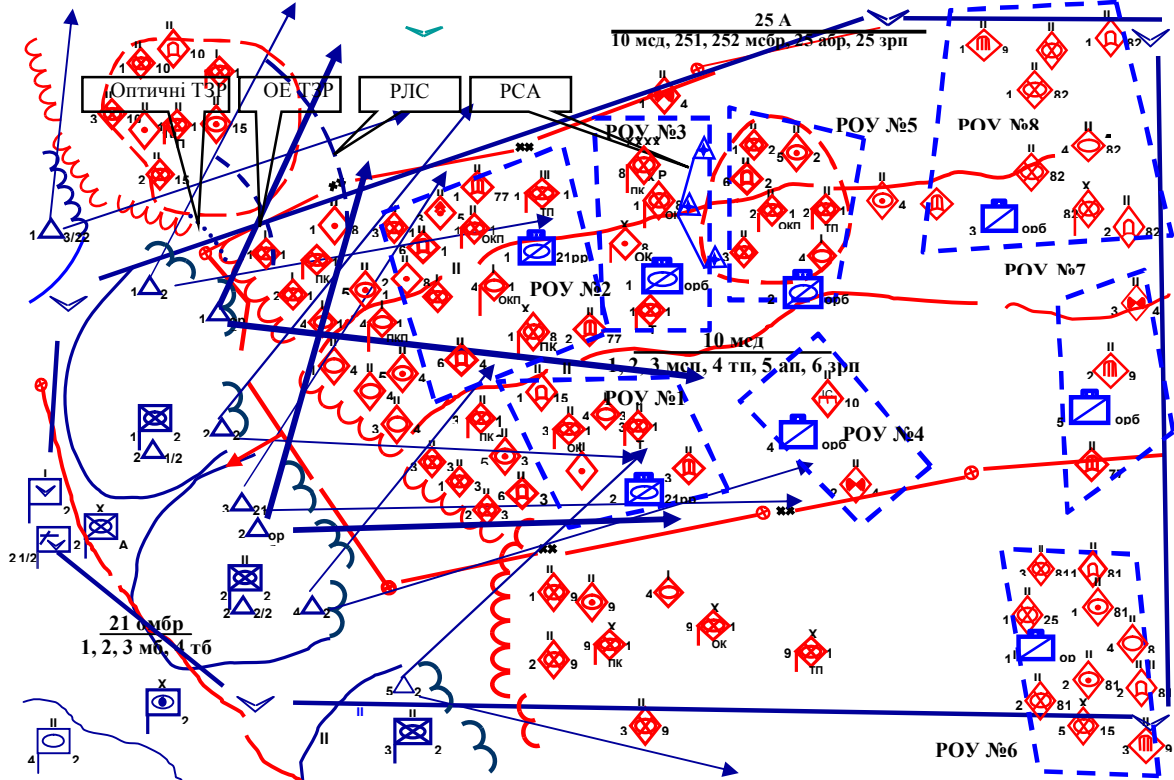

Рис. 2 Приклад №1 виконання розвідувальних завдань в тактичній і оперативній зоні військ при виконанні завдання відбиття наступу сухопутного противника

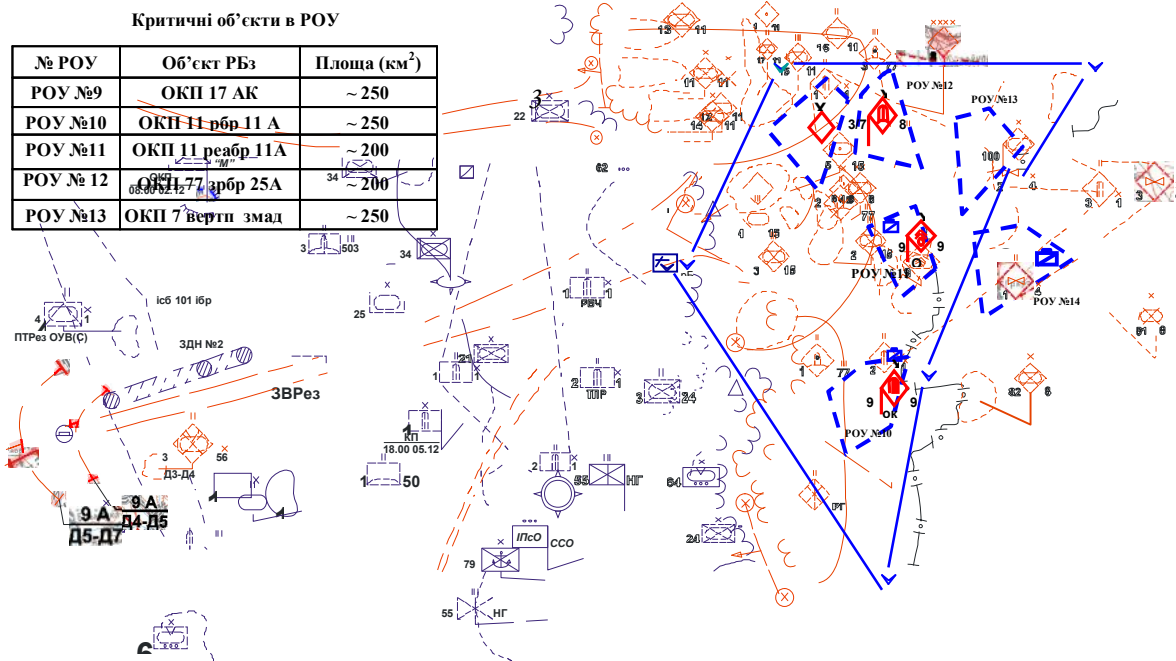

Рис. 3 Приклад №2 виконання розвідувальних завдань в тилівій зоні в операції УВ при виконанні завдання відбиття наступу сухопутних угруповань

Перший приклад відповідає оперативно-тактичній обстановці у тактичній і оперативній зонах, де зосереджені перші ешелони частин і з'єднань першого ешелону "Сливових". Другий приклад відповідає оперативно-тактичній обстановці у тилівій зоні, де зосереджені другі ешелони, резерви і інші частини "Сливових" на напрямку їх головного удару. Приклади оцінювання ефективності виконання Рз та РБз під час виконання завдання із відбиття наступу сухопутних угруповань противника пов'язані із різною об'єктовою обстановкою в зонах, необхідністю виконання Рз в перших двох зонах і

необхідністю виконання РБз в третій зоні, а також з різними можливостями противника щодо протидії органам розвідки під час виконання Рз та РБз. Результати виконаних розрахунків щодо ефективності виконання Рз та РБз за двома прикладами наведені на рис. 4, 5. Дослідження результатів розрахунків, що проведені під час зростання ефективності виконання Рз та РБз у ході планування розвідки з використанням удосконаленого ПРПООУР може складати до 10 – 40 % по відношенню до варіанту, коли планування розвідки здійснюється з використанням існуючого ПРПООУР.

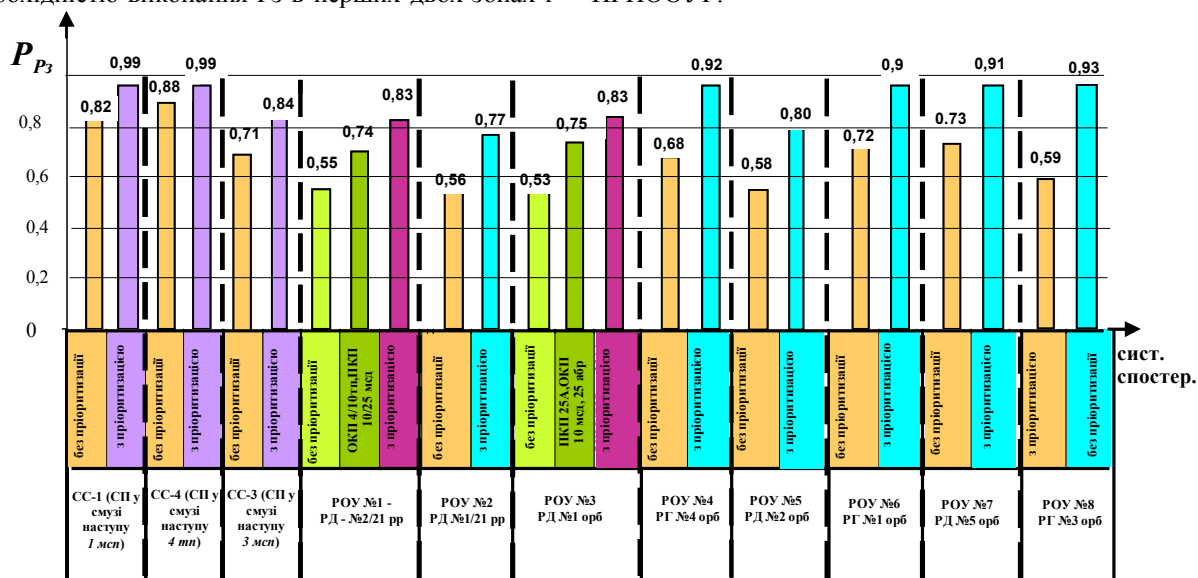

Рис. 4 Результати розрахунків щодо ефективності виконання розвідувальних завдань

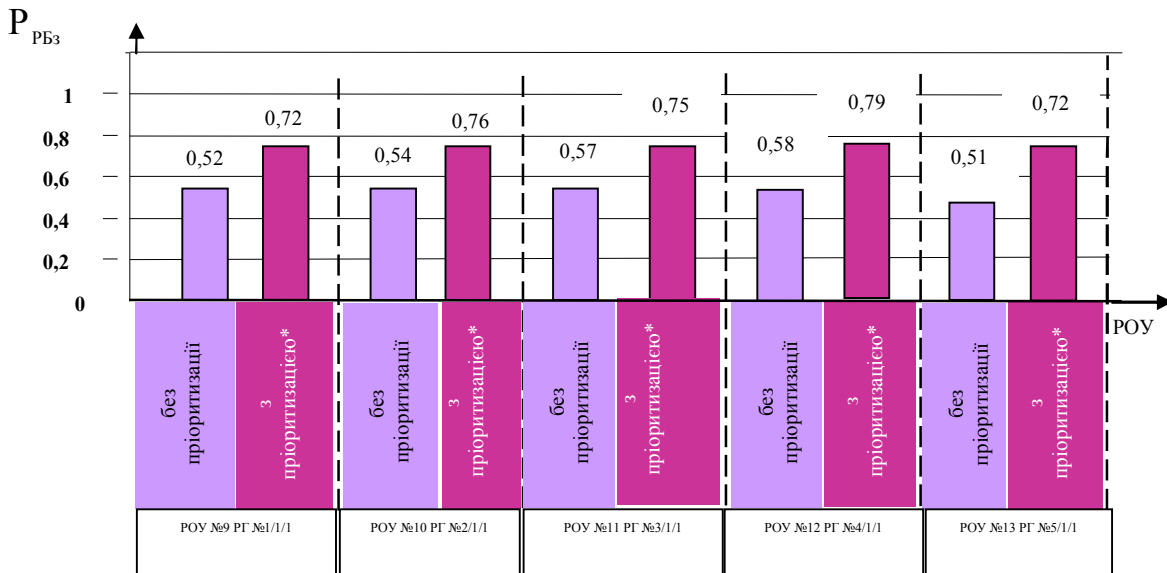

Рис. 5 Результати розрахунків щодо ефективності виконання розвідувально-бойових завдань

Висновки і перспективи подальших досліджень

Викладене дає змогу зробити висновок про те, що удосконалений ПРПООУР при плануванні розвідки дає змогу враховувати основні фактори, що суттєво впливають на ефективність виконання Рз та РБз при виконанні завдань у військах, а також узгоджувати вимоги замовника і можливості виконавця щодо першочерговості завдань розвідки за часом і важливістю їх виконання.

Удосконалений ПРПООУР апробований в ході проведення навчань у Національному університеті

оборони України імені Івана Черняхівського з випускними курсами, в органах управління розвідки, впроваджений у навчальний процес університету, що і є підтвердженням актуальності статті.

Подальші дослідження доцільно спрямувати на автоматизацію удосконаленого ПРПООУР для використання під час планування розвідки у військах, а також створення автоматизованих робочих місць з програмним забезпеченням, вивчення досвіду країн партнерів та впровадження вивченого досвіду у навчальний процес та практику військ.

Література

1. Методика оцінки ефективності воєнної розвідки в операції і бою / **Бакуменко Ф.О.**, Смолянський В.С., Мірошников О.П., Левченко О.В., Черних Ю.М., Авраменко В.М., Ткаленко О.Е., Стужук П.І., Езерський М.Р., Лисенко С.В., Павлунько М.Я., Ярухін Ю.М.,

Шалдаєв О.М. Київ, АЗСУ, 1998. 126 с.
 2. **Саати Томас Л.** Элементы теории массового обслуживания и ее приложения. Пер. с англ. Е.Г. Коваленко. Под. Ред. И.Н. Коваленко. Изд. 2-е. Москва, Сов. Радио, 1971. 520с.

УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ПОРЯДКА РАБОТЫ ДОЛЖНОСТНЫХ ЛИЦ ОРГАНОВ УПРАВЛЕНИЯ РАЗВЕДКОЙ ВО ВРЕМЯ ПЛАНИРОВАНИЯ РАЗВЕДКИ

Андрей Станиславович Савельев

Национальный университет обороны Украины имени Ивана Черняховского, Киев, Украина

В статье приведены рекомендации относительно усовершенствования порядка работы должностных лиц органов управления разведки войск в ходе планирования разведки с учетом приоритизации. Отмеченные рекомендации базируются на том, что в их состав включенные процедуры усовершенствованной методики оценивания эффективности функционирования системы разведки. Предложенный порядок работы должностных лиц органов управления разведки войск при планировании разведки дает возможность учитывать основные факторы, которые существенно влияют на эффективность выполнения разведывательных и разведывательно-боевых заданий при выполнении заданий войск, а также согласовывать требования заказчика и возможности исполнителя относительно первоочередности по времени и важностью их выполнения. Порядок работы должностных лиц органов управления разведки войск при планировании разведки может быть рекомендованный органам управления разведки для использования во время планирования разведки.

Ключевые слова: порядок работы должностных лиц, орган управления войсками, приоритетность.

IMPROVING THE OFFICIAL PROCEDURE OF INTELLIGENCE CONTROL BODIES DURING OPERATION INTELLIGENCE PLANNING

Andrii Saveliev

National Defence University of Ukraine named after Ivan Cherniakhovsky, Kyiv, Ukraine

The article contains recommendations for improving the official procedure of Intelligence tactical formations based on prioritization of intelligence, reconnaissance and combat missions during the planning of investigation in order to complete the operational and tactical tasks of defensive operations.

These recommendations are included into the offered order procedures, techniques and methods for prioritizing intelligence, reconnaissance and combat missions in accordance with the operational and tactical tasks for defensive tactical operations performed by the grouping of troops.

Improved order in the defence intelligence operations planning performed by Intelligence officials in tactical formations enables to consider a further priority of intelligence, reconnaissance and combat missions in the distribution of intelligence on enemy objects, which in turn enhances the performance of such tasks.

The Improved order in defence intelligence operations planning performed by Intelligence officials in tactical formations could be recommended to Intelligence agencies for using in defence intelligence planning operations performed by the grouping of troops.

Key words: *Official procedure, governmental intelligence agencies, grouping of troops, planning, intelligence agency, prioritization.*

References

1. Metodyka otsinky efektyvnosti voiennoi rozvidky v operatsii i boiu / **Bakumenko F.O.**, Smolianskyi V.S., Miroshnykov O.P., Levchenko O.V., Chernykh Yu.M., Avramenko V.M., Tkalenko O.E., Stuzhuk P.I., Ezerskyi M.R., Lysenko S.V., Pavlunko M.Ia., Yarukhin Yu.M., Shaldaiev O.M. Kyiv, AZSU, 1998. 126 s.

2. **Saaty Tomas L.** Элементы теории массового обслуживания и ее приложения. Пер. с англ. Е.Н. Коваленко. Под. Ред. Y.N. Kovalenko. Yzd. 2-е. Moskva, Sov. Radyo, 1971. 520s.